

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE VEST
1.2. Facultatea	LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE
1.3. Departamentul	STUDII ROMÂNEȘTI
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.5. Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / calificarea*	<p>TEOLOGIE PASTORALĂ / conform COR: profesor în învățământul primar – 233101; profesor în învățământul gimnazial (232201).</p> <p>Arhiepiscop – cod COR : 246001, arhiereu vicar – 246002, arhondar – 246003, cantor – 246004, capelan – 246005, cardinal -246006, chevrasmă – 246007, cântăreț bisericesc – 246008, consilier culte – 246009, conducător arhiepiscopal – 246010, diacon – 246011, episcop – 246012, exarh – 246013, haham – 246014, harmonist – 246015, hatip – 246016, imam – 246017, inspector culte – 246018, majghian – 246019, melamed – 246020, mitropolit – 246021, muezin – 246022, muftiu – 246023, organist – 246024, pastor - 246025, patriarh – 246026, preot – 246027, președinte culte – 246028, protopop – 246029, provicar – 246030, rabin – 246031, secretar culte – 246032, stareț -stareță – 246033, treibar – 246034, vestitor – 246035, vicar – 246036.</p> <p>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în C.O.R.: Cleric/sacerdot/deservent de cult, educator religios, referent în cadrul structurilor misionare ale cultului (mass-media, edituri și publicații, centre pastorale, sociale, misionare și ecumenice – cu studii complementare de rigoare), călugăr – călugăriță, rasofoar-rasofoară, schimonah-schimonahie, egumen-egumenă, ieromonah, singhel, protosinghel, arhimandrit, ierodiacon, ieroschimonah, ieroschidiacon, sachelar, iconom, iconom-stavrofor și arhidiacon.</p>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE					
2.2. Titularul activităților de curs			Pr. lect. dr.VASILE ITINEANȚ					
2.3. Titularul activităților de seminar			Pr. asist. dr. ALIN CRISTIAN SCRIDON					
2.4. Anul de studii	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Ex	2.7. Regimul disciplinei	O	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Examinări					2

Tutorat	
Examinări	
Alte activități ...	
3.7. Total ore studiu individual	62
3.8. Total ore pe semestru	90
3.9. Număr de credite	3

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	- Nu este cazul
4.2. de competențe	- Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă, laptop și videoproiector. Studentii nu se vor prezenta la prelegeri, seminarii/laboratoare cu telefoanele mobile deschise. De asemenea, nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă, laptop și videoproiector; Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C1- Precizarea specificului și a contribuției disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române în cadrul general al studiului teologiei ortodoxe; C2- Definirea raportului dintre uman și divin în istoria Bisericii românești;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT.1- Gestionarea optimă a sarcinilor profesionale și deprinderea executării lor la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice; CT.2- Dezvoltarea abilităților de colaborare și lucru în echipe de cercetare multidisciplinare (intra și extra teologic), respectând principiile de credință religioasă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	<p>Definirea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române în contextul istoriografiei generale actuale și al celorlalte discipline istorice teologice;</p> <p>Cunoașterea istoriei Bisericii Ortodoxe Române pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale, în special în contextul interconfesional din interiorul României și în cel internațional, din sud-estul Europei;</p>
--	---

	Formarea și dezvoltarea conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine.
7.2. Obiectivele specifice	<p>➤ Obiective de cunoaștere (O.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.c.1.1. – să prezinte sistematic și coerent evenimentele majore ale istoriei Bisericii Ortodoxe Române având în vedere cauzele, desfășurarea și consecințele acestora ; • O.c.1.2- să utilizeze adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei istorice; • O.c.1.3–să precizeze linia de demarcație între istoriografia laică și cea religioasă; • O.c.2.1.– să descrie realitățile istorice pe baza interpretării critice a izvoarelor; <p>➤ Obiective de abilitare (O.ab.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.ab.1.1.–să identifice și să diferențieze cauzele și consecințele evenimentelor istorice; • O.ab.1.2. – să evidențieze raportul dintre tradiție și înnoire în istoria Bisericii; • O.ab.2.3.–să realizeze o critică externă și internă a izvoarelor istorice, utilizând metodele specifice cercetării istorice; <p>➤ Obiective atitudinale (O.at.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.at.1.1.–să evidențieze rolul formator al unor personalități istorice motivate de credința lor creștină, în istoria României; • O.at.1.2.–prezentarea temenică a realizărilor personalităților din trecutul bisericii noastre. • O.at.1.3.-prezentarea izvoarelor, analiza lor critică, discuția informațiilor culese, dezbaterea, identificarea rezultatelor obținute

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
I.Viața bisericească în secolul al XVIII-lea 1.Contextul politic internațional. Războaiele ruso-austro-turce. Imigrația sârbilor în Banat. Privilegiile ilirice și înființarea Mitropoliei de Carloviț. 2.Dezbinarea bisericească a românilor din Transilvania din anii 1698-1701(O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.2.1.) (2 ore).	- expunerea - prelegerea - problematizarea	Mircea Păcurariu, <i>Uniația în Transilvania în trecut și azi</i> , Sibiu, 1994, pp. 12-21; Silviu Dragomir, <i>Românii din Transilvania și unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman</i> (1697-1701), Buc., 1963, pp. 11-10; Mihai Săsăușan, <i>Habsburgii și Biserica Ortodoxă din Imperiul austriac (1740 –1761). Documente</i> , Cluj - Napoca, 2003, pp. 22-34;
2.Biserica unită după Atanasie Anghel. Episcopul Inochentie Micu și urmașii lui. 2.1 Lupta pentru apărarea Ortodoxiei în Transilvania. Generalul Buccow, adevărat creator al Bisericii unite. 2.2Biserica Ortodoxă după 1761. Episcopii sârbi de la Sibiu (2 ore).	- expunerea - prelegerea - conversația	Silviu Dragomir, <i>Istoria dezrobirii religioase a românilor</i> , 2 vol, Sibiu, 1920 și 1930; Mihai Săsăușan, <i>Biserică, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i> , București, 2013, Ștefan Lupșa, <i>Biserica ardeleană și "unirea" în anii 1697-1701</i> , Buc., 1949

3. Viața bisericească în Banat. Episcopia Aradului. Viața bisericească în Bihor și Maramureș. 3.1 Mitropolia Țării Românești (Ungrovlahiei) în secolul XVIII în contextul regimului fanariot. (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	Ioan F. Stănculescu, <i>Reforme, rânduieli și stări bisericești în epoca fanariotă</i> , în "Biserica Ortodoxă Română", an. LXXXIV, 1963, nr. 5-6, p. 522-545; Alexandru Ciurea, „Câteva aspecte esențiale ale regimului turco-fanariot în Istoria Bisericii Ortodoxe din România”, în Biserica Ortodoxă Română, an. 89, 1971, nr. 7-8, p. 838-843; Idem, <i>Figuri de ierarhi moldoveni</i> , Chișinău, 1942;
4. Episcopia Râmnicului în secolul XVIII. Desăvârșirea românilor în cultul Bisericii românești. 1. Mitropolia Moldovei în secolul XVIII în contextul regimului fanariot. (2 ore)	- expunerea - prelegerea - conversația	Nicolae Dobrescu, <i>Istoria Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupației austriece (1716-1739). Cu 220 acte și fragmente inedite culese din arhivele din Viena</i> , București, 1906; Niculae Șerbănescu, „Episcopii Râmnicului”, în Mitropolia Olteniei, an. 16, 1964, nr. 3-4, p. 171-212;
5. Mănăstirile și viața monahală. Sf. Paisie Velicicovski. Literatură teologică. 1. Legături cu alte Biserici ortodoxe. Românii (vlahii) din Balcani. (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	Mihai Manolache, „Biserica din Țara Românească în timpul domniei lui Alexandru Ipsilanti. 1774-1782”, în Biserica Ortodoxă Română, an. 84, 1966, nr. 7-8, p. 808-835;
6. Contextul politico-bisericesc din prima jumătate a secolului XIX în Sud-estul Europei. Regulamentele Organice și viața bisericească; 1. Mitropolia Moldovei. Mitropolitul Veniamin Costachi. (2 ore)	- expunerea - prelegerea - conversația	Paul Brusanowski, „Viața bisericească în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea, descrisă de medicul sibian Andreas Wolf”, în Teologie și Viață, an. XI (LXXVII), Iași, 2001, nr. 8-12, p. 73-91;
7. Mitropolia Țării Românești în prima jumătate a secolului XIX. Rolul duhovnicesc al mănăstirii de la Cernica (Starețul Gheorghe și Sf. Calinic de la Cernica); 1. Biserica din Transilvania. Episcopul Vasile Moga. Viața bisericească din Arad și Banat. 2. Lupta de emancipare a credincioșilor români din Mitropolia de Carloviț. (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	Paul Brusanowski <i>Situația politică, socială și bisericească a Principatelor Române la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în viziunea căpitanului austriac Franz Josef Sulzer</i> , în "Biserica Ortodoxă Română", an. CXX, 2002, nr. 1-6, p. 506-553; Mihai Săsăușan, <i>Biserica, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i> , București, 2013,
Bibliografie: Manuale și articole 1. Mircea Păcurariu, <i>Uniația în Transilvania în trecut și azi</i> , Sibiu, 1994; 2. Silviu Dragomir, <i>Istoria dezrobirii religioase a românilor</i> , 2 vol, Sibiu, 1920 și 1930; 2. Idem, <i>Românii din Transilvania și unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701)</i> , Buc., 1963; 3. Ștefan Lupșa, <i>Biserica ardeleană și "unirea" în anii 1697-1701</i> , Buc., 1949; 4. Idem, "Unirea" ardeleană în 1701, după întoarcerea lui Atanasie din Viena, în "Anuarul XXV (VII) al Institutului Teologic Universitar Sibiu", 1948-1949, p.3-32. 5. Ioan Lupăș, <i>Dezbinarea bisericească a românilor ardeleni în lumina documentelor din întâia jumătate a veacului al</i>		

- XVIII-lea, în "Studii, conferințe și comunicări istorice", vol.I, București, p.231-267;
- 6.Idem, Istoria bisericească a românilor ardeleni, Sibiu, 1918;
- 7.Idem, Doisprezece pețitori ai Episcopiei transilvane vacante de la 1796-1810, în "Studii, conferințe și comunicări istorice", vol. I, 8.Editura Casa Școalelor, București, 1927;
- 9.Mihai Săsăuian, Habsburgii și Biserica Ortodoxă din Imperiul austriac (1740 –1761). Documente, Cluj - Napoca, 2003;
- 10.Idem, Biserică, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române, București, 2013,
- 11.Ioan F. Stănculescu, Reforme, rânduieli și stări bisericești în epoca fanariotă, în "Biserica Ortodoxă Română", an. LXXXIV, 1963, nr. 5-6, p. 522-545;
- 12.Alexandru Ciurea, „Câteva aspecte esențiale ale regimului turco-fanariot în Istoria Bisericii Ortodoxe din România”, în Biserica Ortodoxă Română, an. 89, 1971, nr. 7-8, p. 838-843;
- 13.Idem, Figuri de ierarhi moldoveni: Leon Gheucă, Chișinău, 1942;
- 14.Idem, Figuri de ierarhi moldoveni:Iacob Stamati (1749-1803), Iași, 1946;
- 15.Nicolae Dobrescu, Istoria Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriece (1716-1739). Cu 220 acte și fragmente inedite culese din arhivele din Viena, București, 1906;
- 16.Niculae Șerbănescu, „Episcopii Râmnicului”, în Mitropolia Olteniei, an. 16, 1964, nr. 3-4, p. 171-212;
- 17.Mihai Manolache, „Biserica din Țara Românească în timpul domnitorului Alexandru Ipsilanti. 1774-1782”, în Biserica Ortodoxă Română, an. 84, 1966, nr. 7-8, p. 808-835;
- 18.Aurel Sacerdoțeanu, „Tipografia Episcopiei Râmnicului. 1705-1825”, în Mitropolia Olteniei, an. 12, 1960, nr. 5-6, p. 291-349;
- 19.Paul Brusanowski, Situația juridică și dotația Bisericii Ortodoxe din Ardeal între 1761-1810. Fondul Sidoxial. Asemănări și deosebiri față de celelalte confesiuni din Monarhia habsburgică, în „Revista Teologică”, XVII (89), ianuarie-martie 2007, p. 123-163;
- 20.Idem, Situația politică, socială și bisericească a Principatelor Române la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în viziunea căpitanului austriac Franz Josef Sulzer, în "Biserica Ortodoxă Română", an. CXX, 2002, nr. 1-6, p. 506-553;
- 21.Idem, „Viața bisericească în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea, descrisă de medicul sibian Andreas Wolf”, în Teologie și Viață, an. XI (LXXVII), Iași, 2001, nr. 8-12, p. 73-91;

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
<p>1.Ortodoxism și romano-catolicism la cumpăna secolului XVII în Transilvania. Apariția Greco-catolicismului transilvan (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.2.1.) (6 ore).</p> <p>1.1. Școala Ardeleană. Supplex Libellus Valachorum. Demersuri Greco-catolice de recunoaștere a națiunii române în Principatul Transilvania – episcopii Gherasim Adamovici (Sibiu) și Ioan Bob (Blaj);</p> <p>1.2. Națiunea iliră și coordonarea eclezială sârbă în Imperiul Habsburgic. Biserica Ortodoxă în Transilvania în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Visarion Sarai, Oprea Miclăuș, Moise Măcinic, Ioan din Galeș, Sofronie de la Cioara; Episcopii Dionisie Novacovici (1761-1767), Sofronie Chirilovici (1770-1774), Ghedeon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursurilor nr. 1-2. - Referințe: <ul style="list-style-type: none"> Mircea Păcurariu, <i>Uniația în Transilvania în trecut și azi</i>, Sibiu, 1994; Silviu Dragomir, <i>Istoria dezrobirii religioase a românilor</i>, 2 vol, Sibiu, 1920 și 1930; Idem, <i>Românii din Transilvania și unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701)</i>, Buc., 1963; Ștefan Lupșa, <i>Biserica ardeleană și "unirea" în anii 1697-1701</i>, Buc., 1949; Idem, <i>"Unirea" ardeleană în</i>

<p>Nichitici (1783-1788), Gherasim Adamovici (1789-1796); 1.3. Inochentie Micu Klein și Biserica Greco-Catolică în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. 1.4. Viața bisericească în Bihor și Maramureș.</p>		<p>1701, după întoarcerea lui Atanasie din Viena, în "Anuarul XXV (VII) al Institutului Teologic Universitar Sibiu", 1948-1949, p.3-32.</p> <p>Ioan Lupaș, <i>Dezbinarea bisericească a românilor ardeleni în lumina documentelor din întâia jumătate a veacului al XVIII-lea</i>, în "Studii, conferințe și comunicări istorice", vol.I, București, p.231-267;</p>
<p>2. Spiritualitatea bănățeană între secolele XVI-XVIII. Episcopia Ortodoxă a Aradului. Viața monahală în Banatul istoric. 2.1. Ortodoxismul bănățean în timpul dominației turcești (1552-1716). Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș; 2.2. Creștinismul bănățean după cucerirea cetății Timișoarei de către habsburgi. 2.3. Filantropia promovată de Biserica Romano-catolică. Primele forme de organizare eclezială a Bisericii Protestante Timișorene; 2.3. (6 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 3. - Referințe: Pavel Vesa, <i>Episcopii Aradului. 1706-2006</i>, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2007; Idem, <i>Eparhia Aradului în perioada episcopului Gherasim Raț (1835-1850)</i>, Editura Mirador, Arad, 2008; Nicolae Tincu Velea, <i>Istoria bisericească politico-națională a românilor peste tot, mai ales a celor ortodocși-orientali din Austria și cu distincțiunea bănățenilor față de pretențiunile ierarhice și politice ale colonilor sârbesci din Austria</i>, Sibiu, 1865; Costin Feneșan, <i>Conscripția protopopiatelor Lugoj și Caransebeș din anul 1792 și semnificația ei</i>, în <i>Mitropolia Banatului</i>, anul XXVII, nr.7-9, 1977; Szekernyés, János, <i>Temesvár Reformátussága</i>, Editura Mirton, Timișoara, 2000;
<p>3. Mitropolia Țării Românești (Ungrovlahiei) în secolul XVIII în contextul regimului fanariot. Episcopia Râmnicului în secolul XVIII. Viața monahală în mitropolia Ungrovlahiei. Desăvârșirea românizării cultului Bisericii românești.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursurilor nr. 3-4. - Referințe: Mircea Păcuraru, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, Editura Sofia, București, 2000, pp. 275-280;

<p>3.1. Activitatea spiritual-culturală a lui Antim Ivireanul (1708-1716). Rolul Bisericii Ortodoxe în viziunea lui Constantin Brâncoveanu;</p> <p>3.2. Mitropolitul Neofit Cretanul (1738-1753);</p> <p>3.3. Mitropolitul Dositei Filitti (1793-1819);</p> <p>3.4. Înființarea Episcopiei Argeșului – 18 octombrie 1793. (4 ore)</p>		<p>Gabriel Ștrempel, <i>Antim Ivireanul</i>, Editura Academiei Române, București 1997. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)</p>
<p>4. Mitropolia Moldovei în secolul XVIII în contextul regimului fanariot. Mănăstirile și viața monahală. Sf. Paisie Velicovschi. Literatura teologică.</p> <p>4.1. Mitropolitul Iacob Putneanul (1750-1760);</p> <p>4.2. Mitropolitul Gavriil Calimachi (1760-1786);</p> <p>4.3. Mitropolitul Iacob Stamati (1792-1803);</p> <p>4.4. Legături cu alte Biserici ortodoxe. Românii (vlahii) din Balcani. (4 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursurilor nr. 4-5. - Referințe: Mircea Păcuraru, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, Editura Sofia, București, 2000, pp. 292-297; Paisij Veličkovskij, <i>Cuvinte și scrisori duhovnicești</i>, traducere în limba română de Valentina Pelin, prefață de Virgil Cândea, Editura Doxologia, Iași, 2010. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
<p>5. Mitropoliile Țării Românești și Moldovei în prima jumătate a secolului XIX. Contextul politico-bisericesc din prima jumătate a secolului XIX în Sud-estul Europei. Regulamentele Organice și viața bisericească;</p> <p>5.1. Mitropolia Moldovei. Mitropolitul Veniamin Costachi.</p> <p>5.2. Mitropolia Ungrovlahiei. Mitropolitul Grigorie Dascălul;</p> <p>5.3. Rolul duhovnicesc al mănăstirii de la Cernica (Starețul Gheorghe și Sf. Calinic de la Cernica). (4 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 6. - Referințe: Mircea Păcuraru, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, Editura Sofia, București, 2000, pp. 347-353; 356-363. Emilian Lovișteanul, <i>Sfântul Ierarh Calinic – Slujitor înțelept și păstor milostiv al Bisericii strămoșești</i>, Editura Sfântul Antim Ivireanul, Râmnicu Vâlcea, 2012.
<p>6. Biserica din Transilvania și Banat în prima jumătate a secolului al XIX-lea.</p> <p>6.1. Episcopul Vasile Moga (1811-1845);</p> <p>6.2. Viața bisericească din Arad și Banat.</p> <p>6.3. Lupta de emancipare a credincioșilor români din</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 7. - Referințe: Mircea Păcuraru, <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i>, Editura Sofia, București, 2000, pp. 324-331. Vasile Muntean, <i>Contribuții</i>

Mitropolia de Carloviț. (4 ore)		la istoria Banatului, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1990.
<p>Bibliografie: Manuale și articole</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Mircea Păcurariu, Uniația în Transilvania în trecut și azi, Sibiu, 1994; 2.Silviu Dragomir, Istoria dezrobirii religioase a românilor, 2 vol, Sibiu, 1920 și 1930; 2.Idem, Românii din Transilvania și unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701), Buc., 1963; 3.Ștefan Lupșa, Biserica ardeleană și "unirea" în anii 1697-1701, Buc., 1949; 4.Idem, "Unirea" ardeleană în 1701, după întoarcerea lui Atanasie din Viena, în "Anuarul XXV (VII) al Institutului Teologic Universitar Sibiu", 1948-1949, p.3-32. 5.Ioan Lupaș, Dezbinarea bisericească a românilor ardeleni în lumina documentelor din întâia jumătate a veacului al XVIII-lea, în "Studii, conferințe și comunicări istorice", vol.I, București, p.231-267; 6.Idem, Istoria bisericească a românilor ardeleni, Sibiu, 1918; 7.Idem, Doisprezece pețitori ai Episcopiei transilvane vacante de la 1796-1810, în "Studii, conferințe și comunicări istorice", vol. I, 8.Editura Casa Școalelor, București, 1927; 9.Mihai Săsăujan, Habsburgii și Biserica Ortodoxă din Imperiul austriac (1740 –1761). Documente, Cluj - Napoca, 2003; 10.Idem, Biserică, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române, București, 2013, 11.Ioan F. Stănculescu, Reforme, rânduieli și stări bisericești în epoca fanariotă, în "Biserica Ortodoxă Română", an. LXXXIV, 1963, nr. 5-6, p. 522-545; 12.Alexandru Ciurea, „Câteva aspecte esențiale ale regimului turco-fanariot în Istoria Bisericii Ortodoxe din România”, în Biserica Ortodoxă Română, an. 89, 1971, nr. 7-8, p. 838-843; 13.Idem, Figuri de ierarhi moldoveni: Leon Gheucă, Chișinău, 1942; 14.Idem, Figuri de ierarhi moldoveni:Iacob Stamati (1749-1803), Iași, 1946; 15.Nicolae Dobrescu, Istoria Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriece (1716-1739). Cu 220 acte și fragmente inedite culese din arhivele din Viena, București, 1906; 16.Niculae Șerbănescu, „Episcopii Râmnicului”, în Mitropolia Olteniei, an. 16, 1964, nr. 3-4, p. 171-212; 17.Mihai Manolache, „Biserica din Țara Românească în timpul domnitorului Alexandru Ipsilanti. 1774-1782”, în Biserica Ortodoxă Română, an. 84, 1966, nr. 7-8, p. 808-835; 18.Aurel Sacerdoțeanu, „Tipografia Episcopiei Râmnicului. 1705-1825”, în Mitropolia Olteniei, an. 12, 1960, nr. 5-6, p. 291-349; 19.Paul Brusanowski, Situația juridică și dotația Bisericii Ortodoxe din Ardeal între 1761-1810. Fondul Sidoxial. Asemănări și deosebiri față de celelalte confesiuni din Monarhia habsburgică, în „Revista Teologică”, XVII (89), ianuarie-martie 2007, p. 123-163; 20.Idem, Situația politică, socială și bisericească a Principatelor Române la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în viziunea căpitanului austriac Franz Josef Sulzer, în "Biserica Ortodoxă Română", an. CXX, 2002, nr. 1-6, p. 506-553; 21.Idem, „Viața bisericească în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea, descrisă de medicul sibian Andreas Wolf”, în Teologie și Viață, an. XI (LXXVII), Iași, 2001, nr. 8-12, p. 73-91; 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare*

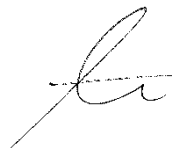

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	- să prezinte sistematic și coerent evenimentele majore ale istoriei Bisericii noastre având în vedere cauzele, desfășurarea și consecințele acestora ;	Examen scris	60%
	- să utilizeze adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei istorice;		
	- să prezinte factorii determinanți care au contribuit la dezvoltarea Bisericii Ortodoxe Române;		
10.5. Seminar/laborator	- să descrie realitățile istorice ale Bisericii Ortodoxe din spațiile locuite de români pe baza interpretării critice a izvoarelor;	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrarea de seminar.	20 %
	- să identifice și să diferențieze cauzele și consecințele evenimentelor din cadrul istoriei Bisericii Ortodoxe Române;		
	- să realizeze o critică externă și internă a izvoarelor istorice, utilizând metodele specifice cercetării istorice;		
	Abordarea activ-participativă a orelor de seminar	Monitorizare directă: Prezența și activitatea fiecărui student va fi monitorizată de titularul de curs/seminar. Pentru prezența minimă prevăzută de regulament și activitate adecvată se vor acorda 2 puncte.	20 %
10.6. Standard minim de performanță: includerea tuturor componentelor cu referire la lucrarea de licență			

- Să demonstreze capacitatea înțelegerii mecanismelor care au dus la dezvoltarea Bisericii Ortodoxe Române
  - Să cunoască evenimentele principale din istoria Bisericii noastre pentru perioada studiată.
- Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă.

Data completării
03.10.2016

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Alin Scudan

Semnătura directorului de departament

